

Redacția:
Strada Beriului Nr. 2.

Toate manuscrisurile ce privesc conținutul foii sunt a se adresa redacției.

Manuscrisurile nu se înapoiază — Epistole nefrancate nu se primesc.

Un număr costă 16 bani.

ACTIVITATEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

Administrația:
Strada Beriului Nr. 2.

Prețul de abonament:
pe an 8 cor., pe 1/2 de an 4 cor., pe trei luni 2 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe an 20 franci.

Inserțiunile se acordează conform tarifului obicinuit.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Roadele pasiviștilor.

Atât «Tribuna» cât și «Gaz. Tr.» ne-a timbrat în fel și chip, ba a mers așa departe, încât ne-a înșirat între trădătorii poporului român. Și pentru-ce? Pentru-că noi cu foaia noastră am fost de vedere a susținea adevărata activitate pe toate terenele vieții publice politice, așa și participarea la alegerea de deputat dietal. Aceasta din urmă o am susținut și o vom susținea și pe viitor, pentru-că convingerea noastră tare și neclintită este, că unicul for competent pentru sanarea tuturor neajunsurilor este singur numai parlamentul țării, de pe ale cărui tribune se poate pleda mai cu efect pe lângă lecuirea stărilor bolnăvicioase interne în cari am ajuns ca popor autohton.

Persiflagiile cărora am fost expuși dela apariția foii noastre, nu ne-au alterat și am ripostat totdeauna cu motivele convingerii noastre, cu scop de a ajunge schimbarea situației păgubitoare în care ne-a adus nelucrarea alor 32 ani de politică pasivă. Epitetul de transfugii politici și desertori se poate aplica numai la indivizi sau grupuri cari umblă cu doi bani în trei punți. Ținuta noastră a fost deschisă și vederile expuse în mod limpede. Interes propriu nu am vânat. Programul partidului național l-am acceptat întru toate și în mod cu mult mai extins și mai rațional decât cele nouă puncte dela anul 1881. Dovadă vorbirea de program a candidatului nostru, ținută Duminecă la 29 Sept. aici în Orăștie, în fața celor 400 alegători, apoi înaintea alegătorilor din Romos, Vinerea, Șibot, Balomir, Căstău, Beriul, Turdaș și Pricaz. Toți aceia, sute de alegători și nealegători ne pot servi de martori, că candidatului nostru Dr. A. Muntean a pledat numai pe lângă ținuta națională și nici cu un cuvânt nu a acceptat politica liberală cu care ne suspiționează «Tribuna» și «G. T.»

Lăsăm să urmeze descrierea alegerii de deputat dietal săvârșită ieri, din care vor eși la iveală roadele păgubitoare ale nefastei pasivități în deplina lor lumină.

Pe lângă susținerea pasivității, dar mai ales ca reușirea candidatului nostru să fie zădărnicită, a lucrat în mod vedit și cu o suflăcă deamă de alte privilegii pleiada celor grupați pe lângă Dr. I. Mihu, vestitul bărbat providențial al grupului «Ardeleana». Dacă ne revocăm în memorie alegerile de deputați dela 1872 încoace — al căror istoric îl vom face în viitor — apoi ne cuprinde mirarea, că chiar pasiviștii de azi și odinioară părinții lor au fost totdeauna cei mai aprigi susținători și pro-

movători ai activității, și anume atunci, când erau numai candidați străini, à la Vodianer, Tanárki, Réthi, Kun, Emich, Teleki, Luka și Nopcsa. Motivele activității lor au fost foarte mășave, ear a pasivității lor de acum tot mășave-nie conțin.

În unul din nrii trecuți am publicat că cercul electoral al Orăștiei are 638 alegători Români, 232 Maghiari, 134 Sași și Șvabi și 83 Israeliti, laolaltă 1087 alegători. Basați pe numărul alegătorilor Români am făcut candidatura. La alegerea de eri au întrunit Br. Nopcsa 445 voturi și anume 296 voturi maghiare, săsești și israelite și 149 voturi românești (roadele pasivității), aci notificăm, că 153 voturi maghiare, săsești și israelite, neconvenindu-le candidatului Nopcsa, s'au reținut. Dr. Aurel Muntean a primit 221 voturi românești. Astfel a fost ales Br. Nopcsa deputat dietal cu ajutorul pasiviștilor noi. Preșinerea celor doi fisolgăbirăi și a notariilor a fost la culme și nu i-a întrecut decât organele executive ale institutului «Ardeleana» și micii satrapi cunoscuți în lucruri de acestea mici și la inimă și la suflet, a cărora activitate pe terenul pur național este sub zero.

Acțiunea întreprinsă de noii pasiviști a mers până acolo, încât «Tribuna» și «Gaz. Transilvaniei» precum și apelul conventicului nechemat dela Cluj, au dispus a se împărți în mod gratuit la anumite adrese compuse de nou iviții pasiviști și antagoni pronunțați ai noștri celor dela «Activitatea».

Cei 221 alegători neatârnatători și rezoluți ai candidatului nostru erau măhniți până în suflet pe cei 149 Români decăzuți, demoralizați și destrăbălați, cari au trecut în tabăra străină. Acești desertori erau tractați în mod bine meritat din partea semenilor lor cât ce părăsără casa de votare. Apostrofările și epitele auzite le primeau cu capul plecat și mustrarea de conștiință li-se putea vedea pe față, cu deosebire, după publicarea rezultatului alegerii era indignarea la culme.

Cei 149 Români trecuți la Br. Nopcsa, cari au contribuit la căderea candidatului nostru sunt un solgăbirău (Orbonaș) notarii: Ioan Roșu, Candin Cristea, Alexandru Herlea, Nicolae Dubleş, Vasile Simtion și Iosif Dumitru, apoi 50 primari și 50 jurați din comunele aparținătoare cercului electoral, laolaltă 107 slujbași Români. Ceialalți 42 sunt alegători după fumuri, adecă o ceată de oameni neînsemnați și dedați la supunere orbească. Fără șovăire și cu fruntea ridicată au votat pentru candidatului nostru dl Dr. A. Muntean Români țărani din Orăștie toți fără excepțiune, din Vaidei, Romoșel, Balomir și Căstău, și nici unul din aceste comune nu au trecut în tabăra străină.

A înfruntat cu vrednicie ademenirile slujbașilor și altor agenți alegătorii Români din Romos, Pricaz, Turdaș, Vinerea și mai puțini Berieni.

Ținuta bărbătească a alegătorilor din numitele comune ne face a nădăjdui, că la o eventuală altă alegere și peste tot pe viitor va fi și mai bărbătească.

Disprețul nostru îl merită alegătorii din Jibot, Șibișel, Beriu, Vinerea și Pișchinți, cari în număr mai însemnat au trecut în tabăra străină.

Primarul comunei Căstău, Nicolae Danilescu vâzând solidaritatea alegătorilor consăteui pentru candidatului român, a declarat înaintea comisiunii electorale: «Eu rămân pasiv», ceea-ce sub împrejurările presiunii îi servește spre onoare. Dintre notarii români nu s'au înfăoșat la urnă Procopiu Herlea din Cugir, Petru Truca din Romoșel și Liviu Friedman din Șibot.

Nu putem lăsa neamintită nici combinația aceea, că dacă cei 149 alegători români trecuți la Nopcsa ar fi votat cu Dr. A. Muntean, cel dintăiu ar fi rămas cu 296 voturi în minoritate față de 370 a lui Dr. A. Muntean.

Alegerea peste tot a decurs în liniște, dovadă că elementul român este iubitor de ordine, deși animația și de o parte și de alta era mare. Gălăgia cea mai mare a produs-o șeful fabricii de fer din Cugir, neașul Maghiar *Markus Ferenz*, cunoscut despot al lucrătorilor fabricii de acolo, care a adus cu Krumpi, Kerbecski, Kurceri, Orenscaki, Neiherci, Rebeli, Valkeri, Vinyomski și Navratili lui și musica uniformată și susținută pe cheltueala sormanilor muncitori cu care a traversat orașul și a făcut larmă, încât comisiunea electorală nu-și putea face isprava în localitatea de alegere. Dacă locuitorii băștinași ai Cugirului, falnicii grănițeri de odinioară, nu vor îngriji și nu vor avea ochii în patru, și dacă vor mai lua numai de câteva-ori parte la banchete ca cela a lui Br. Nopcsa, când cu visita din Cugir, cu care prilej între alte beuturi spirituoase s'a consumat și 50 sticle de șampanie, nu mult va trece și se va apropia timpul, când conducerea trebilor comunale va veni în mâinile mai sus înșiraților Maghiari neași cu nume pocite și întortochiate.

Despre decursul alegerii de deputat, conducerea aceleia și peripețiile de cortesire, ademeniri, presiuni și multe alte fapte neiertate, oprite prin lege și ordinațiuni va avea privilegiu poate a se pronunța noul for curial instituit anume în astfel de afaceri.

Ca de încheiere toate nomenclaturile ce obvin în «G. T. dela 27 Sept. nr. 203, le aruncăm cu toată rezoluția în fața autorului lor și declarăm și acum, că lucrurile naționale sunt destrăbălate, restul comitetului așa numit na-

țional era dator ca de timpuriu să învite o adunare a alegătorilor români și numai aceea era chemată a marca ținuta față de alegeri. Din cauza publică română nu e iertat, ca conventicul de 18 persoane, fie aceia ori și cine, să facă monopol. Având inima curată nu ne temem nici de judecata actuală și nici de ceea a viitorului.

Conferența directorilor de bancă.

Vineri la 20 Sept. a. c. s'a întrunit aici în Sibiu a doua conferență a directorilor institutelor noastre de credit, pentru a delibera asupra chestiunilor ce delegațiunea băncilor le-a pregătit și prezentat în interesul consolidării organizațiunii noastre financiare.

Conferința a fost bine cercetată, întrunind reprezentanții aproape ai tuturor institutelor invitate, și după o desbatere serioasă și aprofundată, a luat toate conclusele sale în deplină înțelegere cu totalitatea voturilor.

Ne vom ocupa cu aceste concluse pe rând, după-ce vor fi adresate și vom vea la dispoziție toate actele conferenței, însă și până atunci putem spune, că propunerile delegațiunii, cunoscute cetitorilor noștri din seria de articole publicată în această revistă sub titlul de «Problemele reformei băncilor», au fost primite în părțile lor principale. Afară de aceste conferența a mai decis înființarea unui birou de informațiune, care să servească institutelor interesate cu informațiuni asupra stării, solidității și impenului clientelei lor.

Cu privire la publicațiunile delegațiunii s'a decis, ca «Revista Economică» să se continue ca foaie săptămânală în condițiunile de până acum, și pentru a putea deveni într'adevăr un organ central al băncilor noastre, s'a propus decretarea ei de foaie oficială a institutelor aparținătoare organizațiunii reprezentate în conferență, având aceste institut să-și publice toate comunicatele oficiale și în această foaie.

Conclusele conferenței se vor comunica acum tuturor băncilor reprezentate și direcțiunile acestora vor avea să se pronunțe asupra lor.

Sperăm că după-cum s'a întemplat la 1898, tot astfel și de astă-dată direcțiunile băncilor vor adera la conclusele reprezentanților lor, și prin aceasta vor da sancțiunea acelor lucrări, cari urmăresc scopul de a pune organizația noastră financiară pe base deplin solide și de a le întări pentru toate eventualitățile ce le-ar putea aduce viitorul.

Mai avem de amintit, că conferenței dni 20 Septembrie i-s'a prezentat și un Memorand al oficialilor de bancă, cari s'au întrunit în 18 Septembrie la o conferență în Cluj și au decis acolo a cere sprijinul delegațiunii pentru asigurarea viitorului lor prin sistemizarea de pensuni și la acele institut, cari până astăzi încă nu au creat fonduri în scopul acesta.

Memorandul funcționarilor a fost primit de conferență cu multă bunăvoință, și concludul luat în această privință credem că va putea contribui cu timpul la realizarea justelor dorințe ale corpului oficialilor noștri de bancă.

În fine conferința a aprobat lucrările delegațiunii de până aci, și dându-i absolutul pentru gestiunea anilor expirați, a reales-o cu singura schimbare, că locul dlui

Multe vor peri, dar' vor mai și rămănea. Poporul cu vreme va ajunge la cunoștința că învățătorul nu-i lipitoare simplă în comună, ci un membru folositor și atunci îl vor cinști, ear' copiii îl vor admira.

(Va urma.)

Un răspuns.

În numărul 33 al prețutului ziar «Activitate» dl Ioan Tuducescu, fost delegat consistorial, cu ocaziunea ținerii examenelor în anul școlar expirat, în loc a-mi răspunde rugării din nr. 26 a acestui ziar, vine acum și înșiră câte paradoxe numai poate.

Precum se vede nu i-au căzut bine și-rrurile mele publicate, cari nici decât n'au fost scrise spre dascălere, ci simplu numai l-am rugat pe dl delegat să analizeze mai cu deamănuntul instrucțiunea ven. consistor, pe care d-lui nu a înțeles-o.

Că n'a înțeles-o voiui dovedi-o cu cele scrise de d-lui.

Dl Tuducescu scrie că mă laud cu ce am propus și însumi mă dau de gol cu obiectele de învățământ ce nu le-am propus.

Mie nici prin minte nu mi-a trecut de laudă, ci am înșirat mersul examenului spre a se vedea procedura incorectă a d-lui.

Acum întreb pe dl Tuducescu, care obiecte de învățământ nu le-am propus? Eu cred că nu e destul a afirma omul ceva, cu ce nu e în curat, să fie drept, pentru-ce d-ta te-ai depărtat din comună și nu ți-ai împlinit chemarea?

Instrucțiunea ven. consistor, din care și d-ta citezi numai o parte, scăpând din peană mēduva, care zice că delegații consistoriali să deo deosebită atențiune examenelor, să se nisuească a-și extinde sfera observațiilor, adecă după examene să țină conferențe didactice, unde cu deosebire delegatul și ceilalți bărbați de școală să-și dea părerea asupra părții bune și să deo sfaturi spre corectarea părților celor rele, în urma cărora delegatul va face raport ven. consistor.

Pentru a dovedi că dl I. Tuducescu nu a ținut cont de instrucțiune, mă provoc la dnii Iosif Vuculescu, preot; Paul Șerbu, inv. pensionat și Alexandru Murășan, inv.

Dl Tuducescu cunoaște plan și lege și altele nu voește să cunoască, de conspect nu are trebuință. Eu încă cunosc plan și lege, dar eu mai cunosc și greutăți, cari cât de cât m'au împedecat a mă ținea strict de plan din studiul religiunii.

Are dl Tuducescu cunoștință, că eu am avut astfel de școlari cotidiani, cari spun că eu sunt al șeselea inv. al lor?

E timpul să mai ricăi în furnicarul acesta câte odată. Aici zac răni neglijate și obrintite, care pot să devie cu vreme și pentru părțile sănătoase a organismului nostru național infectătoare.

Noi vom sta la pândă, veghietorii adevărului, căci adevărul brut, e cel mai bun antiseptic în timpul nostru, unde infecțiunea progresață atât de rapid.

Noi vom spune adevărul care doare, care pișcă, adevărul care reparaază, care întregeste, dar și adevărul care trebuie să spren-gălească în aer zidurile vechi, ca o bombă de dinamită.

«C'est le revers de la médaille!»

Făcătete.

«**POESII**» de **Maria Cunțan**, un volum mic și drăguț, a apărut de curând în tip. „Minerva” din Orăștie. Extensiunea volumului e de 80 pagini. Prețul unui ex. 1 cor. 50 fil. plus 6 fil. porto. Se poate procura delat tip. archidieceșană în Sibiu.

Ce raport fidel a dat d-lui ven. consistor, neavând cunoștință despre aceste?

Cât ți-ai extins d-ta, dle Tuducescu sfera observațiilor?

Că dl Dr. P. Pipos rău m'a pregătit în-vățându-mă să-mi fac conspect încă nu mă mir, dar ce va zice conferența inv. gr.-or. din protopopiatul Buziașului, ținută în 21 Iunie 1893 și vrednicul comisar școlar I. Marcu, ca autorul acelor Reflexiuni asupra examenelor, cari atâta atențiune dau conspectelor asupra cărora va afla dl Tuducescu scris pe paginile 10, 11 și 12.

Despre rugăciuni e de prisos să mai scriu, căci toți câți au avut ocaziune să între în biserica din loc s'au convins, dl Tuducescu nu a fost atent la rostirea rugăciunilor în examen.

Cetirea la 2 luni după examen o află d-lui rea, ear despre scriere și gramatică nu amintește nimic.

Nici aceea nu poate să o retacă dl Tuducescu, că în școala mea din geografie a auzit pronunțându-se numele sediilor și a comitatelor ungurește.

Eu geografia dlui V. Goldiș o folosesc și a d-tale e adevărat că nu, până sunt altele, mai corăspunzătoare, dar nu pot înțelege aceea, că geografia ce o folosesc e aprobată numai de înaltul minister și ven. consistor și de d-ta nu.

A văzut dl Tuducescu într'un colț al școlaei cântarul zecimal și 2 globuri terestre răsturnate pe grămadă, oare eu sunt vinovat? Unde să le fi pus? Convinsu-te-ai d-ta că școlarii doar nu ar ști măsurile? Oare nu am zis și de 2-ori să răspundă un școlar despre globul terestru? Lăsat-ai să răspundă? Ce zici dle Tuducescu? Ce voești cu ele?

Dl Tuducescu voește să fie și advocat, însă atunci nu trebuie să creadă, ci să afirme, că am căpătat cretă ș. a. în școală, deci îl rog să abzică plenipotența dacă o are, doar clientul mai bine ar ști-o sfecli.

Cum înțelegi d-ta că amfibiile se iritează? Câtă vreme faci d-ta o astfel de comparațiune cu un om muritor, nici d-ta nu poți face excepțiune dela aceasta, căci ca amfibii nu ne putem înălța în sferi înalte.

Imi pare rău că m'am adresat cătră dl Tuducescu, presupunând că d-lui ca om bătrân va da tinerilor povești spre căi bune, nu am știut că d-lui însuși nu și-a înțeles sarcina, ceea-ce o dovedesc și șirurile d-sale publicate, deci pe calea aceasta imi revoc rugarea.

Șoimuș, la 5 Sept. 1901.

Georgiu Pleșiu, inv.

NOUȚĂȚI

— **Adunarea generală a „Asociațiunii”**. Sâmbătă și Duminecă s'au ținut în mod demn și frumos în Sibiu sărbările adunării generale ale „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român».

Sâmbătă înainte de ședința primă s'a celebrat serviciu divin în biserica gr.-or., unde a servit I. P. S. Sa dl Metropolit Ioan Mețianu cu asistență numeroasă. Ședința ținută în sala din casa comitatului s'a început cu cuvântul de deschidere al vicepreședintelui „Asociațiunii” II. Sa părintele Archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, care a fost ascultat cu multă atențiune din partea numărului public.

În numele „Societății pentru fond de teatru român» salută adunarea dl advocat Emanuil Ungurean.

După aceasta președintele prezintă adunării raportul general al comitetului, din care se vede activitatea și averea societății. Raportul fiind tipărit nu se mai citește, ci se distribue între membri. Reprezentate la adunare au fost 26 despărțăminte prin 41 delegați. Se aleg apoi diferite comisii.

În ședința literară domnul Sextil Pușcariu a întreținut publicul cu o frumoasă conferință despre tinerul preot Stefan O. Iosif, autorul unui drăguț volum de poezii, ce zilele acestea a văzut lumina zilei. Conferența a plăcut mult, ear' autorul a fost viu felicitat

Seara s'a ținut o petrecere prea frumoasă, la care s'a constatat că și costumul național a fost bineșor reprezentat.

În ședința a doua se alege presidentul „Asociațiunii» și comitetul. La propunerea comisiei încredințată cu compunerea unei liste se alege cu aclamațiune președinte II. Sa dl Alexandru de Mocsonyi, vicepreședinte dl Iosif Sterca Șuluțu, ear' în comitet: Dr. A. Bunea, P. Cosma, Dr. V. Hosszu, Dr. C. Diaconovici, Dr. O. Russu, Dr. I. Pușcariu, Dr. A. Marienescu, Dr. I. Roșca, I. Papiu, N. Togan, N. Ivan și Crețu.

Pentru ținerea adunării din anul viitor s'a ales Oravița.

Ca un eveniment îmbucurător putem înregistra și aceea, că la adunarea din anul acesta au luat parte și un număr foarte mare de oaspeți din România.

— **Veneratul Sinod** eparhial în sesiunea sa din acest an a luat hotărârea, ca reședința episcopescă, mai înainte edificiu erarial destinat pentru locuința generalului, să se renoveze. Renovarea e finită și reședința este acuma unul dintre cele mai frumoase edificii din Caransebeș. Tot acel Venerat Sinod eparhial, în urma stăruințelor P. S. S. dlui Episcop diecesan Nicolae Popea, a decis înființarea și deschiderea unui internat pentru elevii dela institutul de pedagogie. Acest internat are să satisfacă unei adânci simțite necesități, căreia P. S. Episcop neînțecat a dat expresiune insistând cu tot dinadinsul pentru realizarea lui. Internatul s'a deschis cu 1 Septembrie a. c. și se află în o parte din casa fundațiunii „Timiș», prelungită cu un edificiu de nou ridicat pe un intravilan cumpărat de diecesă spre acest scop. Internatul, care peste tot luat este o zidire frumoasă, solidă și sănătoasă, adăpostește aproape 60 de elevi. Aceste două lucrări constituiesc un nou adaus la meritele P. S. nostru Episcop.

— **Cununie**. Hortensia Popovici și Nicolau Iodea Vă tac cunoscută sărberea cununiei lor, care se va săvârși Duminecă în 23 Septembrie v. (6 Octomvrie n.) 1901 la orele 4 p. m., în biserica gr.-or. rom. din Cib. — Felicitările noastre!

— **Cel-ce nu știe număra și scrie**. Într'un oraș maghiar de pe pusta ungurească trăia un comerciant de porci foarte bogat cu numele de Ciorba. Apropiindu-se odată alegerile, ce-i trăsnește prin minte lui Ciorba, să-și pună și el candidatura la deputație. Un profesor din acel oraș scriind despre această candidatură spunea, că Ciorba nu știe nici număra măcar, de scris nici pomenire. A doua zi se întâlnește candidatul cu profesorul în piață.

— Ce-am auzit, dle profesor, că ai scris despre mine, că nu știu nici măcar număra.

— Am avut îndrăzneala.

— Vă rog să veniți atunci în prăvălia asta, să vedem care din noi doi știe număra mai bine.

În prăvălie dl Ciorba își scoate portofelul tixit de hârtii de câte o miie și începe a număra din hârtiile acestea până la o sută.

— Acum, te rog, să numeri mai de parte, dle profesor.

Profesorul a trebuit să recunoască că n'are destulă experiență în numărarea hârtiilor de câte o miie.

— Să vedem acum, cum stăm cu scrierea. Vă rog să-mi dați două polițe.

Pe una din acestea și-a mazăgălit cum a știut numele.

— Pe cealaltă te rog s'o iscălești dta, domnule profesor, apoi să le ducem la bancă, să vedem, care din cele două scrisori este mai bună.

— **Studentii români în Grecia**. În Atena s'au făcut studenților români multe ovațiuni. La teatru s'a dat o reprezentație festivă, jucându-se piesa „Regele Odip». În tre acte s'a cântat imnul național român, apoi cel grecesc; publicul a ascultat ambele stând în picioare. S'a dat și un banchet. Stu-

denții au vizitat și Olympia, unde se făceau în vechime celebrele jocuri olimpice în onoarea lui Jupiter. Primire entusiastă, consiliul comunal al orașului Pîrgos le-a oferit un splendid banchet. Apoi s'au dus în portul Patras. Tot cursul a fost un adevărat triumf. Primire grandioasă. Foc de artificii. Salve de tunuri. Ploaie de flori. De acolo studenții s'au întors la Atena; de aici în 7/20 l. tr. spre Constanța.

— **Cum se fabrică săpunul**. Se ia grăsimă de ori-ce fel, fie untură de porc, ori de oaie, vacă etc. și se pune într'un vas unde să topește bine. După-ce s'a topit grăsimă, se mai pune tot în acel vas, cu băgare de samă, peste ea câte un litru de apă pentru fiecare chilogram de grăsimă sau câte o oca (cupă) de apă pentru fiecare oca de grăsimă cu care se ferbe din nou. Când această mestecătură de apă cu grăsimă e în ferbere, se adaugă pentru fiecare chilogram de grăsimă câte 300 de grame de sodă caustică (hidroxid de sodiu) și se ferbe din nou timp de un ceas și jumătate sau două ceasuri până când se săpunifică grăsimă bine, adecă se leagă (încheagă) săpunul, ceea-ce se recunoaște prin faptul, că o picătură luată dintr'ensul se topește cu desăvârșire în apă. Dacă nu se topește bine, se mai adaugă sodă și se ferbe din nou. Pentru a despărți bine săpunul de apă și de leșie, se mai adaugă sare de bucătărie ca o jum. chlgr. pentru un chlgr. de grăsimă. Se toarnă apoi într'o cutie sau alt vas mai larg la gură, unde să lasă să se răcească, ear' săpunul se leagă de-asupra și să întărește. De acolo se scoate și taie bucăți și se întrebuițează la spălat.

— **Moarte**. A încetat din Viață **Ioan Basarab**, bătrânul paroch gr.-or. din Vaidei, în 2 Oct. n. d. a. A servit la s. altar 45 ani, și era de 76 ani. D-zeu să-l odichnească.

— **Sfatul domnitorilor**. Se raportează din Petersburg, că în cercurile diplomatice de acolo se menține știrea, că în Skjernevița (lângă Varșovia) vor avea în curând întâlnire: țarul Nicolae II, împărații Francisc Iosif I. și Vilhelm II. și regele Victor Emanuel III. Ideia acestei quadruple întâlniri a fost sulevată de împăratul Vilhelm cu ocaziunea întâlnirii dela Danzig, motivând-o cu necesitatea de-a fi clarificate mai multe chestiuni cari interesează direct alianța triplă și punând deosebit pond pe faptul, ca sfătuiră să se țină pe teritoriu rusesc. Din această împrejurare se deduce că va fi discutată și cestiunea balcanică, despre care la Danzig încă a fost vorbă între împăratul Vilhelm și țarul Nicolae.

Conform svonorilor de până acum întâlnirea se va întâmpla pe la jumătatea lunii Octomvrie. Dela Skjernevița împăratul Vilhelm și regele Victor Emanuel vor călători la Petersburg, unde împărăteasa Augusta și regina Elena vor merge încă de mai înainte, ear' împăratul Francisc Iosif I. dela Skjernevița se va reîntoarce direct la Viena.

Știrea despre această întâlnire se pare a fi confirmată și prin faptul, că la Skjernevița se lucră cu mare zor la aranjarea castelului, spre care scop trenul dela Petersburg transportează acolo vagoane întregi de mobile scumpe.

— **Declarație**. În nrul 37 (de Dumineca) al „Trib. Pop.» din Arad s'a publicat un lung articol intitulat: „Infamiile lui Moise Bocșan”, în care nemernicii dela cea foaie se încearcă să mă calumnieze chiar în ediția menită pentru popor. Articolul fiind inspirat de episcopul Goldiș, constat că băjbăe de minciuni și de aserțiuni la cea a episcopului Goldiș, făcută când cu descoperirea scârboasei plagiaturi a pastoralei. Articolul pornit din premise false firesc lucru că e plin de inexactități. Așa de pildă se călărește mult pe pensionarea mea, deși eu, ca vechiu protopop știu destul de bine, că nu există fond de pensiune în eparhia Aradului, ci fond de ajutoare. Pensiune eu nu am cerut,

ear' ajutor nu mi-a trebuit, căci nici vëduv, nici deficient nu am fost, nici orfani n'um avut atunci când am fost făcut jertfă exofagilor grupați în jurul lui Dobje, episcopul din Arad. Ceea-ce am cerut a fost rehabilitarea mea. Episcopul Goldiș mi-a promis-o, promisiunea însă nici episcopul nu o mai ține în ziua de azi, căci e ocupat cu făurirea de noue planuri de prigonire în contra celor-ce nu se închină înaintea atothăbăuciei goldiștilor din Arad. De încheiere declar, că în contra „Tribunei Poporului“, care prin articolul publicat la 21 Sept. a. c. m'a calomniat cu o îndrăzneală ne mai pomenită, am pornit proces. Dacă tribunalul și medicii lui vor afla că cei dela „T. P.“ sunt scrintiți la minte și deci capabili de a insulta pe un protopop bătrân, de 77 ani, ei vor fi puși la carantină, ear dacă se va dovedi, că de meserie sunt calomnatori, îi va înfunda în pușcărie. Până la finalizarea procesului, puținii cetitori ai „T. P.“ nu-și însușescă judecata ce mi-o face fițiuca goldișească, căci judecata goldișească ori ciorogărească s'a dovedit nu odată că e judecată măgărească.

Atâta deocamdată.

Curticiu, 29 Sept. 1901.

Moise Bocșan, prot. gr-or.

Bibliografie.

„Clupe de repaus“. De Sorcovă, este titlul unui volum elegant de schițe și națiuni, scoase din relațiunile noastre de viață, scrise de pseudonimul Sorcovă, sub care se ascunde un autor român ardelean de cel mai bun nume. El va apărea în extensiune de circa 12 coale de tipar 8° în tipografia A. Murășianu din Brașov, pe la mijlocul lui Octomvrie anul curent. Prețul de abonament 2 coroane, pentru România 2 lei 50 bani. Porto pentru Ungaria 20 bani, pentru România 40 bani.

Are următorul cuprins: Sërmanul Fekete Jóska. Dintr'o carte din anul 1999. Un signal de foc. Un om al situațiunii. Vodă Dospitu, al cu nêroziile. Un cășel și un bal, cari mi-au păpat două cariere frumoase. Din studiile mele despre prostie. Istoria unei contre. Moravuri contimporane. La băile din Noroioasa. Rêsbunarea lui Sânducu. Unul din Gura-Fleant. Popa Șandru. Mister William Sorcovă, reporter of „The New-York Herald“.

Abonamentele se fac la Tipografia A. Murășianu, Brassó.

Invitare de abonament pentru cartea „Drepturile și datorile învățătorilor (învățătoarelor) români“ întocmită pe baza legilor, regulamentelor, instrucțiilor, ordinațiilor, hotărârilor și deciziunilor de însemnătate principiară, de Dr. Szabó Mihály, inspector regesc de școale al comitatului Torontal. Tradusă în românește de Eugeniu Zaslo, profetor, va eși de sub tipar negreșit în luna Octomvrie 1901, cu prețul de prenumărare de 4 cor. 20 fil., tot cu acest preț se poate comanda acest op dela autor până la datul apariției, ear' după aceea cartea se poate procura și dela Eugen Zaslo în Arad cu prețul de 5 cor. 20 fil. plus 40 fil. porto postal. Bani de prenumărare și comănde se trimite la adresa autorului Dr. Szabó Mihály, kir. tanfelügyelő N.-Becskerek.

La 5 Octomvrie va apare „Curierul Literar“, săptămânal, literar și artistic sub îngrijirea dlui I. Constantinescu-Stans. Redacția și administr.: București, str. Spătarului 28. Abonamentul pentru Ardeal și Bucovina 14 cor. pe un an.

— Le recomandăm cu căldură cetitorilor nostril

Avis.

La subscrisul se acceptază (primește) numai decât o calfă de păpuțar. Condițiile se comunică verbal.

Orăștie, la 24 Septemvrie 1901.

Ioan Vărmăgian,
măiestru păpuțar.

1024—1901. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. jbiróság 1901. évi Sp. II. 268/3 számú végzése következtében Dr. Moldovan Silvius szászvárosi ügyvéd által képviselt Wolff Károly szászvárosi lakos javára Popovits Nicolae és tsa szerekai lakosok ellen 45 kor. 80 fil. s jár. erejéig 1901. évi szeptember hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 668 kor. 40 fillre becsült következő ingóságok, u. m.: széna, szalma, kád, eke, buza és ökrök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. jbiróság 1901-ik évi V. 671/2 számú végzése folytán 45 kor. 80 fil. tőkekövetelés, ennek 1901. évi 30/IV. járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}$ és eddig összesen 58 kor. 46 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Szerekán adósok lakásán leendő eszközzésére 1901. évi október hó 7. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatnak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászvároson, 1901. évi szeptember hó 24. napján.

Rácz Jozsef,
kir. bir. végrh.

1021—1901. kir. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi 60. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. jbiróságnak 1900. évi Sp. I. 639/3 számú végzése folytán Dr. Moldovan Silvius szászvárosi ügyvéd által képviselt Romosz községének valamint a többi alap és felülfoglaltatok javára Bogdaneszk György és társa szászvárosi lakosok elleni 648 kor. tőke, ennek 1900. évi 13/VIII-tóli 5% kamatai és 90 kor. 60 fil. és 5 kor. 80 fil. ezuttali költségek erejéig kielégítésként felül és lefoglalt és 2060 koronára becsült különféle asztalok, tükrök, székek, tekeasztal és egyebek birói árverésen elfognak adadni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróságnak 1901. évi V. 668/4. sz. végzése folytán a helyszínén vagy Szászvároson adósok lakásán leendő eszközzésére 1901. évi október hó 10-ik napjának délutáni 2 órája tűzetik ki, a midőn is a fenti ingok esetleg becsáron alol is, azonban csakis készpénz mellett fogják eladni, a befolyandó vételár pedig birói létbe fog helyezettetni.

Kelt Szászvároson, 1901. évi szeptember hó 23-án.

Rácz Árpád,
kir. bir. végr.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12, lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu cavenți.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Directiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros

Opuri ———
Bilete de log.
Broșuri ———
Circulare ———
Bil. de vizită
Invitări ———
Bilanțuri ———
Acții ———
Cap. de epist.
Placate ———
Ord. de dans
Adrese ———
Compturi ———
Note ———
Preț Curent.
Anunțuri ———
Registre ———
Imprimate ———
Couverte ———
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

Există deja de 13 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografie

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acurateța cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.